

erdőmérnököt, három faipari mérnököt, három faipari üzemmérnököt és három faipari technikust. A foglalkoztatott dolgozói létszám 354 fő.

A társulás megalakulása előtt, 1978-ban 117 millió 500 ezer Ft volt a gazdaság árbevétele. Az elmúlt évben, 1982-ben pedig már 153 millió 600 ezer Ft. Az elmúlt évben egy főre vetített termelési érték 433 ezer Ft volt.

Gyártmányaink között megtalálhatók az ipar számára készült csomagolóanyagok, rakodólapok, szerszámnyelek, egyéb fatömegcikkék, valamint bútoripari félkész és késztermékek is, összesen mintegy 150 termékfeleség. A termékeink közül ki kell emelni a szerszámnyél gyártását, amely a hazai igények mintegy 70%-át képes előállítani.

A társulás faipari üzemei termékeik előállításához az elmúlt évben felhasználtak 35 000 m³ rönkanyagot, melynek 65%-át a környező erdőgazdaságoktól, áfész-ektől, tsz-től vásárolták fel. A feldolgozott alapanyag 75%-a, mintegy 27 000 m³ lágy lombos fűrészrönk, nyár, éger, fűz, hárs és 8000 m³ kemény lombos fűrészrönk, főleg bükk, kőris, akác, gyertyán és tölgy. A rönkanyag feldolgozása négy nagyobb kapacitású, függőleges GRA típusú fűrészgépen, valamint három különböző típusú, hasító szalagfűrészgépen történik. Ezek közül a legmodernebb a szentgáli Mgtsz *Primultini* gépe. A fűrészáru továbbfeldolgozása zömében szalagfűrész technológiával történik.

A késztermékek értékesítésében az utóbbi években nehézségek mutatkoztak, a piacon egyre nehezebb az áru elhelyezése, igen fontos szerepet kapott a piackutatás. Rugalmasan kell alkalmazkodni a vevők igényeihez, mind minőségben, mind mennyiségben. A nehézségek leküzdésében fontos szerep vár társaságunk faipari részlegére.

A társaság működése során jó kapcsolatot épített ki a megye másik három erdészeti társaságával kölcsönös előnyök alapján (motorfűrész-javítás, fakitermelés besegítés). Jó munkakapcsolata van a környező erdőgazdaságokkal (vegyszeres ápolások, szaporítóanyag, koordináció, alapanyag-ellátás). Az erdőgazdaságok a termelőszövetkezeti társulást megfelelő partnernek tekintik. Rendszeres az információcsera az Erdészeti és Faipari Egyetemmel, az erdészeti középiskolákkal, szakmunkásképzőkkel. Fejlesztési tevékenységünket az ERTI is támogatja (egyes kísérleti gépek próbamunkáját társaságunk területén végzi).

CZEBEI SÁNDOR:

A KESZTHELYI ERDŐGAZDÁLKODÁSI TÁRSASÁG MUNKÁJÁRÓL

A Keszthelyi Erdőgazdálkodási Társaság 1979 tavaszán alakult meg, 14 termelőszövetkezetből, a Balatonfelvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság gazdaságával. Az 1981. évben az ugodi „Szabadság” Mgtsz. 1982. évben a monostorapáti „Egervölgye” Mgtsz. kérte felvételét a társaság tagjai közé és ezzel Veszprém megye területén valamennyi termelőszövetkezet erdőgazdálkodási társasági tag lett. 1982-ben a balatonkenesei „Egyetértés” Mgtsz. átkérte magát a „Balatonfelvidéki Környezetvédelmi Erdőgazdálkodási Társaság”-hoz, mivel területe közvetlen környezetében van. 1983. január 1-én a gógánfai, a dabronci és a sümegi mgtsz.-ek összevonásával, a taggazdaságok létszáma és közigazgatási elhelyezkedése társaságunknál a következő lett: Zala megyében hat mgtsz., Veszprém megyében hat mgtsz.

Erdőgazdaságunk és az érintett termelőszövetkezetek az 1970. évi, 19. sz. tvr. 1. § (1) bek., illetve 5. § alapján, *egyszerű társaságot* hoztak létre, amelynek célja a társult tagok erdőgazdálkodással kapcsolatos tevékenységének összefogása. Ennek keretében kiemelten:

- nyár papírfának társulati értékesítése;
- az erdőtelepítések és erdőfelújítások műszaki előkészítése, irányítása;
- az ütemezett erdősitések ültetési anyagának előteremtése;
- a kitermelt és felajánlott fa értékesítése;
- erdészeti gépeknek társulások beszerzése;
- speciális erdészeti gépek javítása;
- erdőgazdálkodás körébe tartozó tapasztalatok cseréje.

Erdőgazdaságunk vállalati intézkedési tervében is meghatározta azokat a feladatokat, melyek a felsoroltakon túlmenően, elősegíthetik a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás fejlesztését és a taggazdaságok munkájának eredményesebb végzését. Ennek érdekében rögzítettük, hogy:

- az erdősitési munkák elvégzését szakmai tanácsadason felül talaj-előkészítő és csemeteültető gépek kölcsönzésével, esetenként az erdősités elvégzésével is segíteni kell;
- a fakitermelés elvégzésében közelítőgépek kölcsönzésével, fakitermelési és szállítási munkák elvégzésével fokozottabban kell közreműködni;
- faanyagok értékesítését saját felvásárlással, vagy közvetlen piackutatással kell segíteni;
- a megye egyéb vállalataival — így a társulásunk tagjaival is — fennálló kapcsolatainkat, főleg egyes erdőgazdasági munkák elvégzése és a kereskedelmi kapcsolatok bővítése útján, a kölcsönös előnyök figyelembevételével szélesíteni kell.

A társult tagok a felsorolt célkitűzéseknek megfelelően, fokozatosan növekvő mértékben segítik egymást — megfelelő díjazás ellenében — egymásnak szolgáltatásokat végeznek.

A Keszthelyi Erdőgazdálkodási Társaság 8445 ha erdővel gazdálkodik.

Éves fakitermelési terve

használati módokként:

		faj szerint:	
tarvágás:	20 390 m ³	tölgy	2 760 m ³
felújító vágás:	6 040 m ³	cser	12 860 m ³
tkv. gyérítés:	3 080 m ³	bükk	1 870 m ³
növ.-fok. gyérítés:	5 700 m ³	gyertyán	2 260 m ³
tisztítás:	1 400 m ³	akác	8 850 m ³
összesen:	36 610 m ³	e. kemény	1 120 m ³
		nemesnyár	3 510 m ³
		fűz	40 m ³
		e. lágý	1 380 m ³
		fenyő	1 960 m ³

Ez a mennyiség az erdőterv-előírásnak megfelelő.

A társulás tagjai által megtermelt papírfát évenkénti átlagban 1500 m³ mennyiségben helyezzük el részben hazai papírgyárhoz, részben exportra. Az 1982. évi, nagyon nehéz papírfaelhelyezési gondok ellenére is sikerült a társulásnak valamennyi megtermelt papírfáját értékesíteni.

A társulás tagjai saját gazdaságaiban, fűrészüzemeiben felhasználásra nem kerülő fa értékesítésére az erdőgazdaság keres vevőt. Ez a mennyiség az elmúlt

évek alatt egyre emelkedett. Amíg ez az első évek átlagában 800—900 m³ volt, addig 1983 első félévében már elérte az 1800 m³-t.

Ugyanúgy emelkedik a fűrészrönk, a kivágás vásárlási igény a taggazdaságok fűrészüzemeinek ellátásához. Míg 1980-ban ez az igény 600—700 m³ volt, 1981-ben 1300 m³, 1982. évben a beszámoló kimutatás szerint 3240 m³-re emelkedett. Az igényelt anyag egy részét az erdőgazdaság saját termékéből adta, más részét társ gazdagságoktól irányította át. Ez azt mutatja, hogy fűrészipari termékek vonatkozásában elhelyezési gondjaink nem voltak. Egyben azt is bizonyítja, hogy igyekeznek a magasabb készütségű, jobb árfekvésű szekunder választékok előállítását fokozni. Sajnos erdeinkben az értékes és keresett fajok kis hányaddal szerepelnek, ezért kénytelenek fűrészüzemeik részére idegenből felvásárolni.

Néhány taggazdaságnál van szabad fűrészkapacitás. Ezt már ez évben is segíti erdőgazdaságunk lekötni, még inkább az elkövetkezőkben, hosszú távon alapanyag biztosításával. A panelparketta-gyártáshoz szükséges réteganyag előállításával mindkét fél kölcsönös előnyökhöz juthat.

Az ugodi, a monostorapáti és a cserszegtomaji tsz fűrészüzemei már ez évben is termelik az általunk nyújtott alapanyagokból a fedő-, közép- és alsó réteget.

A közvetlen kereskedelmi kapcsolatokon túlmenően, a társaság tagjainak kiadjuk azoknak a fajoknak és választékoknak a jegyzékét, amelyeknek az elhelyezése jelen helyzetben várható. Ezenkívül rendszeres tájékoztatást adunk a piaci helyzetről, a várható keresletről, minőségi és méreti igényekről, a választékok érvényben levő szabványok szerinti árjegyzéki áairól.

Minden évben nagy gondot jelent az erdősítésnek időbeni elvégzése. A mezőgazdaság ugyanakkor indul a növénytermesztéssel, amikor a tavaszi erdősítést kell elvégezni, az őszi erdősítések ideje meg egybeesik a betakarítás idejével, ami minden ember jelenlétét megköveteli. Annak ellenére, hogy az erdősítési munkák igen nehéz feladat elé állítják a mezőgazdasági üzemeket, évről évre azt mutatják az elszámolások, hogy szívükön viselik az erdőművelés elvégzését.

Az 1979 tavaszán megalakult társaságnak az azévi erdősítési feladatát csak részben sikerült elvégezni, így 27 ha erdőfelújítás I. kivitel áment az 1980. évi tervhez, amit még 1981. évben sem tudtak maradéktalanul elvégezni. Csak az 1982. év hozott változást, legalábbis ezt mutatja az elszámolások összesítése. A tényszám biztosíték arra nézve, hogy az elkövetkezendő évek erdőművelési gondjai megoldódnak:

Erdőtelepítés		I. kivitel	pótlás
	terv	75,1 ha	15,2 ha
	tény	74,2 ha	9,9 ha
Erdőfelújítás	terv	80,2 ha	59,2 ha
	tény	77,1 ha	57,5 ha

A gesztorgazdaság igen fontos feladatának tekinti a szak- és betanítottmunkás-képzés folyamatosságát. Az erdőgazdaságban folyó, rendszeres motorfűrészkezelő-képzés lehetővé teszi, hogy a taggazdaságok részéről jelentkező ilyen igényeket ki tudjuk elégíteni. A lapokban évenként meghirdetett motorfűrészkezelői tanfolyamokon erdőgazdasági dolgozókon kívül mintegy 25—30 főt képezünk ki, részben a társaságon kívüli állami gazdaságok és termelőszövetkezetek dolgozóiból is. A termeléshez szükséges motorfűrészalkatrészeit az igényeknek megfelelően, központilag szerezjük be.

Ügyszintén elvégzik a taggazdaságok motorfűrészzeinek javítását is az erdészeti javítóműhelyei. A taggazdaságok motorfűrészzeit az erdőgazdaság gépeivel együtt vetjük alá 1982 óta rezgés- és zajártalmi műszeres vizsgálatnak.

Ezt az ERTI végzi az erdészeteink telephelyein, ahova a taggazdaságok elviszik azokat a gépeiket, amelyek az 500 üzemórát meghaladták.

A vizsgálatok eredményeként 1982. évben a bemutatott 52 db tsz-fűrészgép-ből 7 db-ot szűrt ki a vizsgálat.

Az eredményről a tsz-eket értesítettük és a felülvizsgálatra utalt gépek megjavítását, ellenőrzését kérésükre a műszaki erdészet szakműhelyében elvégeztük.

Ezen túlmenően, a zalaegerszegi és veszprémi megyeszékhelyi alkalmassági és időszakos orvosi vizsgálatokat egyszerűsítettük azáltal, hogy azokat az erdőgazdaság központjában működő üzemorvosi rendelőben végezzük el. Itt rendszeres rezgésártalmi vizsgálatokat végeznek a taggazdaságok motorfűrészkezelőin is. Így a közösen egyeztetett időpontban kevesebb munkaidőkieséssel végezhető el a szűrővizsgálat, amelyet a korszerű orvosi felszereltség lehetővé is tesz.

A balesetek megelőzése érdekében valamennyi taggazdaságunk részt vesz a területileg hozzá közel eső erdészeteinknél rendezett, ún. „tanpályás” munkavédelmi oktatáson. A fakitermelés, anyagmozgatás témájában négyórás elméleti, négyórás gyakorlati bemutatón szakképzett munkavédelmi előadók oktatják itt a megjelenteket. Az elméleti oktatás film- és diavetítéssel egybekötött.

A tanpályás oktatás egy évre szóló munkavédelmi képzést ad azzal a fel-tétellel, hogy új technológia bevezetése, valamint munkahelyváltozás esetében ismeretfelújító oktatást kell tartani a helyi viszonyoknak megfelelően.

A két megyére is kiterjedő Keszthelyi Erdőgazdálkodási Társaság egyszerű gazdálkodási társaság, és mint ilyen nem rendelkezik olyan közös pénzügyi alappal, közös gépparkkal, összevont tervekkel, központilag irányított munkaerővel mint a megye másik három társasága. Adódik ez elsősorban abból a helyzetéből, hogy igen nagy a területi szóródás. Zalavár—Balatonfőkajár—Ugod által határolt háromszögben 100 km-es távolságok döntöttek az egyszerű társasági forma megalakítása mellett. A taggazdaságok vezetői úgy nyilatkoztak, hogy az erdőgazdaság gesztori munkájával meg vannak elégedve és továbbra is az egyszerű társasági formát tartják részükre megfelelőnek.

Valamennyi taggazdaság erdészeteinkkel határos területen gazdálkodik és az évek óta kialakult jó kapcsolat, a kölcsönös egymás segítése a társulás megalakulásával fokozódott és a társulás létrejöttével jogi keretet is kapott. Erdészeteink és taggazdaságaink között a közvetlen eszköz-, anyag- és szakmai kooperáció kialakult, s ezt véleményünk szerint a jövőben fokozni is tudjuk.

Erdőgazdaságunk úgy látja, hogy a társulás létrehozásakor rögzített feladatokat a gesztor és a tagvállalatok végrehajtották. Jelentősen bővültek a két- és többoldalú kapcsolatok. A tagvállalatok fokozatosan felszámolják kitermelési és erdősítési hátralékaikat és ezzel együtt javítják megyénk termelőszövetkezeti erdőgazdálkodásának színvonalát.

Az erdőgazdaságnak mint gesztorvállalatnak elsőrendű kötelessége a tagok érdekei szerinti munkavégzés. A fejlesztés irányát a gesztorgazdaságnak kell megadni, kezdeményezni. A jövőre vonatkozóan a legfontosabb feladatnak tekinti az eddigieken felül:

— a teljes csemeteellátást, sokkal nagyobb kétoldalú fegyelmezettséggel, a tervek és szerződéses kötelezettségek szigorú betartásával,

- a taggazdaságok érdekeinek és anyagi lehetőségeinek figyelembevételével közös eszköz- és gépállomány létrehozását, a szakmai irányítás egységesítését,
- a még hiányzó szakemberek mielőbbi beállítását.

Befejezésül el kell mondani, hogy a négy társulás együttműködése a Veszprém megyei tanács mg. o. és a megyei tsz-szövetség szervezésével rendszeressé vált. A társulások gesztorai, irányítói, minden évben egész napos összejövetelt tartanak, ahol tájékoztatást adunk egymás munkájáról.

PAJOR JÁNOS:

A DEVECSERI ERDÉSZETI TÁRSULÁSRÓL

A Devecseri Erdészeti Társulást — elsőként az országban — két körülmény hívta életre: egyrészt a magyar—jugoszláv papírfa-egyezményből a megye erdőgazdálkodó szervezeteire háruló feladatok, másrészt az a felismerés, hogy közös munkával hatékonyabban tudnánk a megtermelt faanyagot értékesíteni. Ezért 1976-ban megkezdtük — a MÉM és a megyei tanács támogatásával — a társulás szervezését, amely 1977. január 1-vel 14 termelőszövetkezet és 8 állami gazdaság részvételével megkezdte működését a Devecseri Állami Gazdaság gesztorságával. A társulás a következő feladatokra alakult:

- alapvetően a társult tagok nyár papírfa kitermelésének és értékesítésének összehangolása és lebonyolítása,
- fakitermelő gépek közös beszerzése és működtetése,
- szakmai tapasztalatcserék szervezése,
- a társult tagok segítése megfelelő szolgáltatásokkal.

Társulásunk 17 300 ha erdőterületet és évi cca. 80 000 bruttó m³ fakitermelést vont hatáskörébe. Első lépésként hosszú távú értékesítési szerződést kötöttünk az ERDÉRT Vállalattal, kihasználva azt, hogy nagyságrendileg kedvezőbb partner lettünk. Működésünk első évében maradéktalanul teljesítettük is a szerződést, s ezáltal jó alapot teremtettünk a további együttműködésre. A szállítások társuláson belüli pénzügyi lebonyolítására közös forgóalapot létesítettünk 1 millió Ft-os összegben.

Felismertük, hogy a társuláson felül a fakitermelések végrehajtása hagyományos módon előbb-utóbb akadályokba ütközik. Ezért, kihasználva a MÉM cellulóznyár-kitermelés gépesítéséhez 70%-os hozzájárulását, nagyobb arányú gépesítést hajtottunk végre. Ezáltal megalapoztuk a társulás intenzív nyársainak folyamatos kitermelését legmodernebb importgépekkel.

Az első év már két, megoldásra váró problémát vetett fel. Kiderült, hogy nemcsak a nyár, hanem az egyéb fafajú faanyag értékesítésével is szükséges foglalkozni, és a taggazdaságoknál nincs megoldva a motorfűrészek javítása; igényelték a gesztor mielőbbi segítségét. 1978-ban mindkét irányban sikerült előbbrelépni. A faanyag-forgalmazás a más fafajok értékesítésével jelentősen megemelkedett és a gesztorgazdaság megkezdte műhelyében a taggazdaságok motorfűrészének javítását — szolgáltatás formájában. De jelentős segítséget tudott adni a társulás — a gesztor fakitermelő gépsorával — a taggazdaságok fakitermeléseihez is. Megoldottuk a közös motorfűrész-beszerzést is, így egységesítettük az alkalmazott motorfűrészek típusát, s ezáltal a javítás könnyebbé vált.

Az első két év tapasztalatai már jelezték, hogy a faanyag-értékesítésen és a fakitermelések koordinálásán túl a társulás tevékenységét az erdőgazdálkodás